Šibensko izdanje (II)

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ GIGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 41.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.
Primerak 1.- din

GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju | Petak 7 maja 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 102

NOVA SARADNJA MADŽARSKE i NEMAČKE

BEČ, maja 1937.

Posle nedelju dana boravka mađarski ministar honveda general Vilmos Roder napustio je Nemačku i otputovao u Beč na dvodnevnu zvaničnu posetu. General Röder, koji tek nekoliko meseci upravlja tim za Mađarsku tako važnim resorom, bio je u Nemačkoj formalno gost nemačkog ministra rata maršala Blomberga. Borave ii u inostranstvu drugi mađarski ministri, pešťanski listovi o bjavljuju s umornom opširnosti vesti o svakom njihovom pokretu i svakoj zdravici. Ali ovog puta toga nema. Štaviše o Röderovoj poseti kod g. Hitlera objavljen je samo kratak telegram. Poseta u Beču, principijelno istina već ugovorena, ali s datumom tek u posljednjem momentu određenom, besumnje je u tesnoj vezi s time što su Roder i Blomberg spremili u Berlinu i što je pak Hitler u Obersalzbergu odobrio. Može se sa sigurnosti tvrditi, da to nisu bila obična i akademska rešenja, kojima je u nedelju Hitler dao svoj placet. Prisutnost ministra honveda u Beču postavlja u prvi red problem nemačko-mađarskih i austro-mađarskih odnosa. Ti odnosi su naročito aktuelni posle disharmonije, u kojoj je prošle nedelje završena konferencija u Veneciji.

Mađarsku u Berlinu zastupa general Demeter Sztojay-Stojaković. Fakat da je na to mesto, za Mađare najvažnije diplomatsko mesto u srednjoj Evropi, naimenovan general, daje sadašnjim nemačko-mađarskim odnosima socijalan karakter. Sztojay pre toga nikada nije bio u diplomatskoj službi i svoje srpsko ime je izmenio tek onda kad je postao ministar, da bi mađarski zvučilo. O njegovoj diplomatskoj delatnosti u Berlinu je malo poznato. Jer kad treba rešiti važne nevojničke stvari između Nemačke i Mađarske, uzajamno se posećuju resorski ministri. General Sztojay zastupa svoju zemlju u Nemačkoj isključivo kao vojnik. Mađari su za nacizam da citiramo jednu izreku Alfreda Rosenberga, pomoćni narod prvog razreda, koji može nemačkom Herrenvolku ukazati važne usluge. Iz političkih događaja u Madjarskoj vidimo, da sadašnje vreme u Berlinu smatraju za zgodno, da te usluge pomoćnog naroda postanu aktuelne.

Mađarski javni život stoji neosporivo u znaku jačanja uticaja Nemačke. Novinarske vesti, koje prodiru u svet iz te zemlje, čiji jezik strani dopisnici ne govore, pružaju samo maglovitu sliku onoga što se tamo događa. Smrt ministra pretsednika Gömbösa nije smanjila nacistički uticaj u Mađarskoj. Jer događaji u toj zemlji teku tako, kako su to u Berlinu predviđali i izgleda da je njihov kontinuitet dobio garanciju lanjskom oktobarskom posetom guvernera Hortyjć kod Hitlera. Zemlja je u stavu nacističke pripravnosti. Uticaj nemačkih nacističkih direktiva je sve jači; štaviše već je i građanska opozicija uzela u svoj program nacističke teorije o rasi. Vesti o nacističkom puču početkom marta nisu bile bez osnova. Prema pozdanim informacijama osim poznatih desničarsko-radikalnih poslanika vladine stranke su u stvar umešani i lični adutanti državnog namesnika general Fischer Keresztes i jedan od Hortyjevih sinova, koji je trebao postati zamenik državnog namesnika. Daranyi nije državnik, koji bi umeo da zadrži razvitak u tom pravcu i Horthy — kao u svoje vreme i pretsednik Hindenburg — stoji u najmanju ruku na tom stanovištu, da se protiv desnice ne može istupati tako oštro kao protiv levice.

I u spoljnoj politici se Mađarska prilagođava nemačkim direktivama. Prema optimističkom shvatanju, koje se oslanja na to, da je ministar pretsednik Daranyi u svom posljednjem programskom govoru zahtevao za svoju zemlju samo vojničku ravnopravnost i ispunjavanje međunarodnih ugovora prema mađarskim manjinama, a teritorijalne zahteve nije ni postavljao, manje optimistički posmatrač može prigovoriti, da se ta promena mišljenja u Mađarskoj primećuje tek od onog vremena, kad je zvanična nemačka spoljna politika sprovela vojničku ravnopravnost, spoljno—politički ured nacističke stranke pripojila ministarstvu inostranih dela Reicha i naredila registraciju sviju Nemaca u inostranstvu. Iako zvanična nemačka mesta zasada ne govore o krajevima, u kojima stanuju Nemci izvan geografskih granica Trećeg Reicha, to ne znači da na te krajeve ni ne misle. B. Mil.

Iz još nepoznatih razloga

eksplodirao je vazdušni brod „HINDENBURG"

U momentu pristajanja u njujorškoj luci — 97 žrtava? — Brod je više sati gorio a da mu se nije moglo pomoći.

NJUJORK, 7 maja (r) Sinoć u 19.15 minuta po njujorškom vremenu došlo je pred gradom do velike katastrofe čija je žrtva bio vazdušni brod »Hindenburg« i ljudi na njemu.

U momentu kada se pri spuštanju imao vezati za stup došlo je do eksplozije iz još nepoznatih razloga i raznio krov broda. »Hindenburg« je pristao u svoju luku sa zakašnjenjem od 12 sati sa 39 putnika i 61 članom posade.

Ovo je njegov 21 put u Ameriku pod votstvom kapetana Prufa koji je u svojstvu komandanta vršio svoje prvo putovanje.

Po eksploziji brod se odmah srušio i do kasno u noć gorio, jer mu se niko nije mogao približiti. Prema jutrošnjim prvim čvasovim obavešćenjima izgleda da su se samo 3 osobe spasile.

Brod je bio napunjen vodonikom, jer društvo nije raspolagalo dovoljnom količinom heliuma kojima su puujeni vazdušni brodovi. Uzroci katastrofe još su nepoznati.

BERLIN, 7 maja (r) Vijest o katastrofi zračnog broda „Hindenburg" teško se dojmila nesamo u Njemačkoj nego svugdje gdje je stigla. Katastrofa je velika, jer nosi sobom i oko 100 žrtava. Eksplozija i gorući vodonik potpuno je uništio ovaj veliki vazdušni brod.

Berlin je jutros osvanuo u crnim zastavama.

Čehoslovačko—sovjetski politički razgovori

PRAG 7 maja [č] U obavještenim političkim krugovima potvrđuje se vijest da će skorih dana posjetiti Čehoslovačku sovjetski komesar gen. Jegorov koji će u Pragu voditi političke razgovore i izvršiti Inspekciju vojnih jedinica, naročito će pregledati aerodrome.

Fon Nojrat će jutros referisati Firera

BERLIN, 7 maja [r] Ministar spoljnih poslova fon Nojrat vratio se iz Rima i biće jutros primljen od Hitlera kome će sodnijeti referat o svojim razgovorima pa prvacima Italije.

U Engleskoj se diskutuje...

LONDON, 7 maja [r] Sjednice Donjeg doma nastaviće se 24 maja odmah poslije krunisanja sa dalnjim diskusijama o događajima u Spaniji.

Napuštanje Adis Abebe kao glavnog grada

RIM, 7 maja (a) Agencija Stefani javlja: „Dornale d' Italija« donosi članak svog dopisnika iz Adis Abebe u kome raspravlja potrebu preselenja prestolnice iz Adis Abebe u neko drugo mjesto Abesinije. Adis Abeba teži na nadmorskoj visini od preko 2000 metara što otežava život Evropljana. Zato bi bilo potrebno da se vojna i civilna uprava preseli u neko makar i manje mjesto, ali sa manjom nadmorskom visinom.

Turska delegacija na putu za London

BEOGRAD, 7 maja (g) Na putu za Lobdon proputovao je noćas kroz Beograd turski ministar pretsjednik i njegova pratnja koji će uzeti učešća ispred svoje države krunisanje engleskog kralja.

Istim simplonon proputovala je i italijanska princesa Marija Sevojska na putu iz Sofije za Rim.

DJELA VOĐE

koji se povodi za masom

Boravak potpret. b.HSS ing. A. Košutića u Šibeniku - Značajan govor — Cilj dolaska

ŠIBENIK, 6 maja

Posjeta potpretsjednika b. HSS g. ing. Augusta Košutića Primorju očekivalo se već od duže vremena. I ako je, evo, sada došo, došo je samo da sredi partijski posao u Šibeniku a da svoj agitacioni put po Primorju ostavi za bolja vremena.

Treba priznati: za ovaj agitacioni put vladalo je dosta interesa u svima političkim grupama Primorju. Ne želimo se upuštati u analizu njegova puta i njegovih riječi. Donoseći dio njegova govora, onaj koji je za javnost koja ga nije usmeno čula, napravićemo samo nekoliko napomena. Poštovanu osobu gosp Košutića nemislimo dirati već njenim slučajem ukazati na jednu lošu stranu što se dešava kad slijepa masa vodi svoje vođe. Tada se dešava da taj vođa dođe iz Zagreba do Perkovića I klasom brzog voza uz besplatnu voznu kartu sa asistencijom vlasti, i da se iz Perkovića za Šibenik vozi III klasom...

Drugu napomenu koju želimo učiniti je ta da se pred masu izgovaraju riječi koje su u gruboj kontradikciji sa riječima izgovorenim u četiri zida i djelima u vezi s njima.

Psihološki momenat masa koji traži da joj se kaže samo ono što ona želi i momentalno misli, diktirala je riječima intelektualaca kao što je g. ing. Košutić. Izraz njegova lica i izvjesni momenti, ukazivali su — u onom momentu — da on govori masi ono u što on, kao naobrazovan i razuman čovjek, sam ne vjeruje...

*

Povorka koja je priredila svečaniji doček potpretsjedniku stranke — prošavši kroz grad — stala je pred hotel »Krku« gdje je prvi uzeo riječ biv. narodni poslanik g. Dane Škarica koji je održao slijedeći govor:

Nesalomljivi hrvatski narode!

Danas je 5 godina otkada je prvi put naš pretsjednik dr Maček posjetio ovaj kraj u onoj teškoj muci, Sibenik se nije ni onog puta bojao pa neće ni danas ni u buduće (neće).

Danas mi imamo u našoj sredini čovjeka koji je odmah rame uz dičnog dr Mačeka (Živio ing. Košutić) potpretsjednika ing. Košutića. On je došao u naš grad najprije od svih gradova u hrvatskoj Dalmaciji poslije 7 god. što je bio u inostranstvu. To nam je osobita čast ali to nam kaže da smo svi složni braniti hrvatsku slobodu.

Nesamo mi, nego i svi oni i na selu misle ovako kao mi u gradu. Vi ćete kazati da se više puta ovako govorilo, ali ništa od toga. ali upamtite da nema sile koja će hrvat-

(Nastavak na III strani II stupac)

TRIBUNA

Šibenik, 6 maja

Baš smo zahvalni „Samoupravi", da je onako otvoreno i lojalno priznala da činovnički aparat potrebuje radikalno čišćenje u cilju da se otstrane koruptivni i nesposobni elementi. Svakako je krajne vrijeme da se to učini, jer je nesposobnost i koruptivnost činovničkog aparata dovela Rusiju do boljševizma a moćnu otomansku imperiju do rasula.

Mislimo da kriterij čišćenja ima uzeti u obzir sposobnost, poštenje i savjesnost činovnika, bez obzira na njegovo političko uvjerenje, i da se čišćenje koruptivnih, nesposobnih i anacionalnih elemenata ima provesti i kod činovnika vladajuće stranke, jer je opće poznato da se svakoj vladajućoj stranci prilijepi prvenstveno onaj najgori društveni otpad, koji za vladajuću stranku postaje fatalan.

Nameće se sada pitanje, kako da se nabačene ideje provedu u praksi. Po djelima će se vidjeti, da li će »velika metla« »Samouprave« ostati mrtvo slovo na papiru, da li će pomesti najzdraviji dio činovničkog kadra, ili će donijeti njegovo očekivano ozdravljenje

U vezi s time nastaje dužnost poštene štampe, da ukaže na konkretne bolesne pojave u činovničkom aparatu. Nekoliko dana pred pojavom članka »Samouprave" Velika metka" desio se [redacted] *slučaj, da su sa Srednje tehničke škole u Sarajevu maknuti trojica najstarijih i najsposobnijih profesora, i to pri kraju školske godine, čime se prouzrokovao čitav haos u nastavi a na štetu đaka i ugleda škole. Zanimivo je pri tome da je premješten i ing. Gjorgjo Vidović, koji je pred par mjeseci bio prijavio direktoru škole jednog nastavnika, da u školi širi komunizam, tražeći da ga se najenergičnije pozove na odgovornost. I ovaj nastavnik i direktor su iste vjere i narodnosti, razumije se, ovom nastavniku nije se ništa dogodilo!*

U ovom slučaju nije dosta da se potpuno repariia učinjena šteta i nepravda navedenim profesorima, nego je još više potrebno da se ustanove krivci i osjetljivo kazne. Istraga treba da vode samo nepristrani ljudi.

Da li su »Samoupravi" poznati u ovom slučaju naši članci od 9 i 20 aprila o. g.? Bili bi smo zahvalni „Samoupravi« kad bi se i ona osvrnula na ovaj slučaj i kad bi ozbiljno pomogla da se osvijetli mračna podina nedavnih đačkih nemira i ostalih boljševičkih pojava u Srednjoj tehničkoj školi u Sarajevu.

Samo na djelima će se vidjeti kakva je „Velika metla« »Samouprave«. S.

Pred trgovačkim sporazomom USA i ČsR

NJUJORK, 7 maja [r] Ministar spoljnih poslova g. Hel u svojoj sinoćnoj izjavi štampi naglasio je da će skorih dana njegova vlada pristupiti pregovorima za sklapanja trgovinskog ugovora sa Čehoslovačkom.]

PRETPLATNICIMA !

Priložili smo čekovne uplatnice s molbom da ih se odmah upotrebi za šiljanje pretplate. Svakome starijem pretplatniku dostavilismo istodobno izvadak njegova dugovanja s molbom da što prije podmiri.

Jedna sugestija za sanaciju finansijskih i gospodarskih prilika gradske općine

Pitanja dalekosežne važnosti o kojem ovisi normalni razvoj Šibenika i dobro shvaćeni interesi gradske samouprave

Danas općine, naroč to gradske, nisu i ne smiju biti ono što su negda bile. U svom historijskom razvoju naše su općine prošle uglavnom kroz tri faze, koje obilježuju njihovu političku i komunalno pravnu strukturu. U srednjem vijeku imamo gradove sa njihovim statutarnim samoupravama. Ukolikogod su gradski statuti i propisi tada zadirali i u politički, privredni i kulturni život građana, ipak se uloga gradskih općina u glavnom svodi na reprezentaciju i privilegij povlaštenih klasa feudalne hijerarhije. Međutim, i sa takvom strukturom, koja je možda jedina bila i moguća u onakovim prilikama, municipalne uprave i municipalna djelatnost bilježe trajne i udivljenja vrijedne rezultate. O tomn svjedoče brojni spomenici građevinske aktivnosti, kojima se i današnje generacije ponose.

Ako hoćemo biti objektivni — a to i moramo radi ispravnog rada i držanja u buduće ,priznati ćemo da naše gradske općine najgore prolaze kroz drugu razvojnu fazu, koja se otprilike računa od njihovog prelaženja u narodne ruke sve do naših dana. Sa prelaženjem gradskih općina u nacijonalne ruke, one znatno gube značaj samouprava, dok privredna, socijaina i kulturna njihova funkcija jedva dolazi do izražaja. Jedino što im je preostalo, to je politička fizionomija i to u najgorem obliku, koji se manifestuje u pretvaranju općina u partijske kule i partijske koterije.

Možda će se netko naći, koji će kazati da je to tako moralo biti, jer su se navodno sve nacijonalne energije trebale usmjeriti za pobjedu narodne stvari na takav način. Za da tu eventualnu tvrdnju pobijemo, navodimo za primjer čuvenog splitskog gradonačelnika Antuna Bajamontia. Izvan sumnje je da je Bajamonti i te kako imao pred očima svoj politički cilj. All on tomu cilju nije prilazio praznom partijskom borbom i sentimentalnim tiradama, nego preko pomno izrađenog i opsežnog komunalnog plana. Radeći tako Bajamonti je uspio da izvede znatan komunalni program, i time je privukao masu, jer su ipak djela ono, što narodu najviše imponuje i najviše koristi. To što je Bajamonti na kraju podlegao i što je bajamontizam iskorijenjen u našem narodu, proizlazi odatle, što je Bajamonti precjenjivao svoje snage uhvativši se u koštac živom narodnom svijeću, koja je narodne mase, sasvim prirodno, odvela onamo gdje ih je zvala krv, tradicija, povjest i visoki interesi budućnosti.

Ali, usprkos tih činjenica, Bajamonti je svojim djelovaniem zasjekao duboku brazdu u našoj komunalnoj, pa i nacijonalnoj povjesti, što mora da nam služi za pouku i stalnu opomenu. Da su se naši narodni ljudi poveli za Bajamontovim primjerom u taktici i načinu borbe, bajamontizam ne bi nam bio prouzrokovao onolike brige, a naše općine, pored svojeg nacijonalnog zadatka, bile bi doprinjele mnogo za narodni duhovni i materijalni napredak.

Treću fazu razvoja naših općina, mi ćemo označiti stupanjem na snagu Zakona o gradskim općinama. I ako je taj zakon u osnovi konzervativan odnosno reakcijonaran, ipak je on za naše gradske općine od dalekosežne važnosti, jer unificira komunalno zakonodavstvo i pruža gradskim općinama široko područje djelovanja.

Po tom zakonu ili još tačnije prema intencijama koje dolaze do izražaja u predlozima stručnih komunalnih foruma (Saveza gradova) za njegove izmjene i dopune, funkcija gradova sve više gubi političko—partijski značaj i poprima svoj pravi sadržaj modernih radnih samouprava. Bez da čekaju novelaciju zakona o gradskim općinama, neki napredniji naši gradovi već su na vlastitu inicijativu u tom pravcu mnogo učinili. Poznato je koliko su za napredak, primjerice, Zagreba, Beograda, Ljubljane, Maribora, Sušaka, Splita i nekih južnosrbijanskih gradova — bez da druge nabrajamo — doprinjele njihove gradske uprave.

Ali, podvlačimo, spomenute su gradske općine bile u mogućnosti da dadu impuls za napredak i razvoj svojih gradova isključivo zahvalivši činjenici, što su donekle uspjele da srede svoje finansije. Postavlja se, naime, načelo, kao i u svakom drugom poslu, da su zdrave finansije osnov svakoj komunalnoj djelatnosti. Bez zdrave finansijske baze, dovoljne za izvođenje jednog savremenog programa, i pored najbolje volje, ne može se i ne će se ništa postići.

Da li je naša gradska općina u današnjim prilikama mogla išta značajnijeg preduzeti za urbanistički napredak grada ili na području komunalnog administrativnog, privrednog i socijalnog djelovanja ? Nije, jer su njezine finansije akutno bolesne.

Za ilustraciju iznosimo nekoliko karakterističnih podataka:

Konsolidovani ili amortizacijoni općinski dugovi iznose oko din 3,400.000. Kratkoročni dugovi, po tekućim računima iznose oko din 4,800.000, a t.zv. leteći dugovi din 5,800.000. Dakle, naša gradska općina ukupno duguje oko din 14.000.000. Ova cifra površno gledajući i ne izgleda tako visoka, a u poređenju sa dugovima drugih naših gradova, ne pretstavlja ništa neobično.

Međutim, kada dublje zavirimo u finansijsko stanje naše gradske općine, onda će nam se ukazati crna slika, ko što u stvari i jeste. Dok drugi gradovi — naveščemo samo primorske — raspolažu u toku jedne budžetske godine znatnim prihodima: Split oko 30 milijona, Sušak oko 18 milijona, Dubrovnik oko 14 milijona, prihodi naše gradske općine ostvaruju se u prosjeku 4 do 4 i po milijona. Ti gradovi, ako i imaju dugova, sposobni su da ih uredno otplaćuju, a da im pri tom prilično dovoljno ostane za pokriće upravnih i materijalnih troškova, te za komunalne investicije i radove. Ovdje treba istaknuti i činjenicu da je šibenska gradska općina po broju stanovnika veća, nego i jedna od spomenutih

Sa navedenim prihodima, šibenska općina ne može ni pomisliti na urednu isplatu ni amortizacijonih dugova, a kamo li onih kratkoročnih odnosno letećih. Nešto se otplati uistinu, ali to ni izdaleka ne odgovara srazmjernoj kvoti. Usljed nemogućnosti plaćanja dugova gomilaju se kamati, koji sa utuženjima i parničkim troškovima dosegnu godišnje do 800.000 din. Kako su ubitačni ti kamati i utuženja za gradske finansije navodimo da oni iznose skoro dvije trećine današnje sume dugova.

I pored ovakovih nedovoljnih prihoda, gradska je općina primorana da ipak snosi sve troškove redovnog samoupravnog i prenesenog djelokruga. Ovi troškovi u toku jedne poslovne godine minimalno iznose oko 5 i po milijona dinara. Uporedimo li sada stvarne primitke sa stvarno izvršenim izdacima, ukazuje nam se deficit od preko jednog milijona dinara godišnje.

Rezultati ovakove finansijske situacije mogu se resimirati u slijedećem: općinski dugovi rastu geometričkom progresijom i neizvjesno je na kojoj će se visini zaustaviti, općina nije u stanju da snosi troškove opće uprave — jer se oni budžetom predviđaju, iako skromno, ali ipak u iznosu od oko 7 i po milijona. — a kamo li da se posveti komunalnoj socijalnoj, privrednoj i prosvjetnoj službi; što je najžalosnije, ona ne može da pristupi izvedenju jednog, pa i najneznatnijeg urbanističkog programa (komunalni radovi, investicije). Prema tomu, naša gradska općina je sterilna za izvršenje sviju onih funkcija, koje spadaju u zadatak moderne radne gradske samouprave.

S ovim teškoćama treba da računa svaka gradska uprava i one se ne mogu mimoići niti savladati u današnjim prilikama, makar im se suprotstavili najgenijalniji komunalni stručnjaci.

Dakle što preostaje ? Preostaje jedino temeljita i duboka finansijska i gospodarska operacija, koja bi ozdravila našu gradsku općinu. U čemu bi se sastojala ta operacija ? Mi ne ćemo iznositi nove sugestije, jer se potpuno slažemo s onim što je na ovom istom mjestu izjavio pretsjednik Gradske općine gosp. Bačinić. Pokušaćemo samo u nekoliko poteza da razradimo tezu g. Bačinića.

Odmah napominjemo da pomoć treba da dođe sa strane, jer naš finansijski i privredni kapacitet ni izdaleka ne može da pruži sredstava u dostatnoj mjeri. Vlastitim snagama, naime, ne možemo da učinimo ništa. Pod tom pomoći sa strane razumjevamo državu, a to radi toga, što je u prvom redu ona preko svojih novčanih ustanova, koje u pravilu imaju da služe javnim interesima, prikupila najveći dio narodnog kapitala, i jer je država, obzirom na savremene pojmove i principe koji je definišu, upravo zvana da pomogne jednu javnopravnu ustanovu, ko što je općina.

Pomoć državе trebala bi da se odrazi u ovoj formi: država bi preko jednog od svojih novčanih zavoda (recimo Hipotekarne banke) odobrila općini jaki sanacijoni zajam. Zajam bi se zaključio na dugi rok uz vrlo niski kamatnjak, ako je moguće i bez njega.

Zajam bi se djelomično upotrebio za konverziju kratkoročnih općinskih obaveza Time bi se ovi općinski dugovi reducirali za jedan dobar procenat, a što je isto tako važno skoncentrovali bi se u jednom mjestu, usljed ćega bi u pogledu amortizacije (otplata anuiteta) dobili prost i jasan pregled.

Drugi dio zajma uložio bi se u plodonosne investicije. Te plodonosne investicije bile bi onakova komunalna privredna preduzeća, koja bi radila sa dobitkom, i koja bi višak prihoda davala za pokriće općih komunalnih potreba. Ovakovim planom sanacije prihodi bi općine narasli na toliko koliko bi dostajalo za uredni otplatu konsolidiranih dugova i za izvršenje u početku minimalnog, a postepeno sve to opsežnijeg programa, budući bi dalj-

(nastavak na 4 strani)

GRADSKE VIJESTI

Đurđevdanski uranak u Splitu

Split, 6 maja

Jutros je po tradicionalnom običaju vrlo svečano proslavljen Đurđevdanski uranak u Splitu. Na uranku je učestvovao Ban primorske banovine g. dr J. Jablanović, podban g. Luger sa gdom. komandant mesta brigadni general g. Marinković, kap. bb. g. Kuster, šef vojne delegacije kapetan fregate g. Kovaček i mnogobrojni drugi gg. oficiri vojske i mornarice, vojnici, žandari i neobično veliki broj građana obojeg spola.

Iz vojne kasarne Gripa vojna muzika krenula je na čelu povorke prema strelištu u Špinutu, gdje je bila već sakupljena velika masa rodoljubivog građanstva Splita. Održana je veselica i potrajala je sve do podne u najljepšem raspoloženju.

Ban g. dr Josip Jablanović je ovom prigodom podelio iznos od hiljadu dinara da se razdeli vojnicima prigodom današnjeg uranka. (b)

☐ VARAŽDINSKI VATROGASCI jutros ubrzanim vozom doputovali su njih 35 članova i 10 članica industrijske vatrogasne čete fabrike „Tivar".

U Splitu i okolici će se zadržati par dana a zatim će krenuti natrag za Varaždin. (b)

☐ NAS NAJVEĆI HUMORISTA g. Branislav Nušić, koji je u našem gradu proveo pravoslavne uskrsne blagdane, danas je na vrlo svečan način proslavio svoju krsnu slavu.

U hotel „Slavija« u krugu svoje najbliže obitelji te ministra bez portfelja g. Voje Gjorgjevića i još oko dvadesetak dobrih prijatelja iz Splita, Nušić je proveo cio dan, koji le danas najljepši sa toliko sunca koje mu prija. Večeras je g. Nušić otputovao za Beograd i gde će se nastaviti radom, jer — rekao nam je — u radu se oseća mnogo bolje i da je rad spas svakom čoveku. On kaže: osjećam u neradu našao odmora i zato se vraćam da radim. (b)

☐ MINISTAR BEZ PORTFELJA g. Voja Gjorgjević doputovao je iz Dubrovnika gdje je proveo Uskrs. Večeras društvu g, Nušića otputovao je za Beograd. (b)

☐ PROVALNA KRAĐA izvršena je prošle noći na vrlo drzak način u župnoj crkvi na Klisu. Lopovi su ušli u crkvu preko sakristije. Ukraden je srebrni ostensorij, srebrni kalež sa čašom i jedna čaša sa srebrnim pozlaćenim kažom. Dosadanja istraga ostala je bezuspešna, jako u svim pravcima vlasti vode istragu da se otkrije drske krađovce koji nisu poštedeli ni crkvu. [b]

☐ RADNIK PRELOMIO NOGU prilikom na utovarivanju drvene građe u luci, kad mu je pala jedne grede. Radniku Jozi Ružiću pok. Ante prelomljena je leva noga u podkolenici. Prenet je u bolnicu gdje mu je pružena mu je pomoć. (b)

☐ KAKO JE VEĆ NAŠ LIST pisao o procesu Munjiza Mate, njegove sestre Marite i Ivanice Stojaka senat Okružnog suda proglasio je osudu kojom je Mate Munjiz Jurin osuđen na 14 godina robije, a Cvita Guteša i Ivanica Stojak na po 12 god. Svi su pak osuđeni na trajni gubitak časnih prava. [b]

☐ PAROBRODOM PREKO SUSAKA putovalo je jučer pedeset djaka sinjske realne gimnazije pod vodstvom svojih nastavnika. Sinjski gimnazijalci predali su gradske znamenitosti i preko dana povratili su se svojim kućama u Sinj. (t)

☐ NA KONSTITUIRAJUĆOJ SKUPŠTINI pododbora Matice Hrvatske izabrani su članovi upravnog i nadzornog odbora. Za pretsjednika je izabran bolnički svećenik kanonik prečasni don Frano Jurin. (t)

Kotarskom sastanku pristaša b. HSS

prisustvovali su pretstavnici svih sela šib. sreza

(Nastavak sa I stranice)

skom narodu moći uskratiti pravo koje mu pripada.

Živila hrvatska svijest!
Živio dr Maček!
Živila slobodna Hrvatska!
Slava Stjepanu Radiću! (Živio, slava i pljesak)

Zatim je dao riječ g. ing. Aug. Košutiću koji je burno pozdravljen kazao:

Hrvati i Hrvatice starodrevnog grada Šibenika!

Ova večerašnja velebna manifestacija svečanost je onoj misli hrvatske slobode koja je dolaskom Hrvata iz pradavnih vremena visoko dizala i cijenila, ova manifestacija je pozdrav hrvatskom narodu svih krajeva domovine, jer pozdrav našem vodji.

Trinajest vijekova stoji hrvatski narod na obalama ovoga mora koji se zove hrvatsko more! Hrvatski narod drži ove obale ne iz samilosti drugih naroda, već pomorskom sviješću i svojom vlastitom snagom.

Hrvatski narod je zaslužio da živi u miru. On se nada i očekuje već od prije 18 godina kad je odlučio da sa državama Srbijom, Crnom Gorom i drugim krajevima naše današnje zajednice da bi kao narod čvršći i slobodniji mogao biti što samostalniji. I mi moramo kazati da hrvatski narod već 18 godina čeka na taj pravedni mir, ali njemu se taj mir sprečava s one strane s koje je najmanje očekivao. Naša lijepa domovina koja je obdarena svima blagodatima prirode, hrvatski seljački narod koji je miloljubivim, štedljiv i za svaki napredak dorao nema života dostojnog jednog [redacted] naroda.

Taj hrvatski narod koji je miroljubiv, pravedan i hrabar, taj narod je odlučio da se na svoju slobodu bori.

Mi hrvati na ovom svetom hrvatskom tlu imali smo svoju samostalnu državu pred davna vremena mi želimo mir sa svima susedima

A ona je bila ovdje u ovim krajevima Ona se tu odnjegovala u Dalmatinskoj Hrvatskoj.

Hrvati i Hrvatice,

Da je mi nismo nikada u prošlosti imali mi je moramo imati sada, jer to hoćemo i zato će mo žrtvovati se.

Da bi drugi narodi živeli s nama u miru mora da nas puste živiti [redacted]

Hrvati i Hrvatice grada Šibenika

Veliki je cilj za koji se borimo, on je dostojan napora kao što je hrvatski narod.

Naš položaj na moru koji nas spaja sa cijelim čovječanstvom, sa svima narodima svjeta ukazuje nam na to da kada nebi smo bili pravedni kad nebi bili hrabri da nas na ovim obalama nebi bilo ni pedeset godina [redacted] da bi svi mogli živjeti kao ljudi medju ljudima cio hrvatski narod od sjevera do juga od istoka do zapada — žrtvujemo se svi i da branimo u svakom času taj svoj ideal, ono što nam je najsvetije (pljesak) kada mi hrvati ne bi bili slobodarci kad nebi bili spremni za svoju slobodu dati svoj život, mi danas nebi bili na ovim obalama.

Mi smo bili spremni uvijek u prošlosti kao i u budućnosti živjeti u prijateljstvu sa velikim narodima koji su spremni da nas narodu priznaje [redacted] i slobodu.

Ova velebna manifestacija koja je došla spontano, ona je znak da hrvatski narod u svim hrvatskim zemljama brani, pazi, trjezno misli i šta je sa hrvatskom [redacted] stanje.

Hrvatski narode mi svi na ovom svetom istoriskom tlu dajemo riječ pred sadašnjim i budućim pokoljenjima da će mo za slobodu Hrvajske i hrvatskog naroda ostati ustrajno i hrabro svuda i na svakom mjestu onako kako su naši predji branili ovu zemju. Dalmatinska Hrvatska mora ostati u prošlosti i u budućnosti — mora da ostane koljevka hrvatske [redacted]

Završavajući svoj govor ing. Košutić uputio je topao pozdrav presjedniku Dr. Maču spozivom prisutnima da ostanu onako složni i čvrsti kao što su bili do danas.

Poslije otsvirane „Lijepe naše domovine" g. Dane Skarica pozvao je prisutne da se mirno razidju i da ne izazivaju incidenata.

*

Jučer ujutro u prostorijama ogranka „Seljačke Sloge" održan je kotarski sastanak pristaša b. HSS u prisutnosti 59 pretstavnika sela sa područja šibenskog sreza. Ovom sastanku prisustvovao je ing. Košutić, pored gg. Dane Škarice, Šime Belamarića, dra OsKara Novaka, Dragutina Vidovića i ostalih prvaka b. HSS. Poslije govora g. Šime Belamarića, a pošto su pretstavnici seoskih, mjesnik i općinskih organizacija podnijeli referate o političkim prilikama u organizacija i ujihovom kraju, održao je ing. Košutić odulji govor, koji je bio saslušan sa najvećom pažnjom i popraćen dugotrajnim pljeskom odobravanja i poklicima. Sa skupštine je upućen pozdravni telegram dru Mačeku.

Potom je ing. Košutić u prostorijama zadruge »Hrvatskog Srca", pošto se rukovao i upoznao sa članicama upravnog odbora, održao hrvatskim ženama kratak govor u kojem je isticao njihovu ulogd oko uzgajanja mladjeg naraštaja u čisto hrvalskom duhu i u pravcu ideologije hrvatskog seljačkog pokreta. U prostorijama »Seljačke Sloge" primio je ing. Košutić nekoliko deputacija seljaka iz šibenskog, knlnskog, biogradskog i benkovačkog sreza, kao i više pojedinaca. Poslije ručka primio je u hotelu

Šibenik, 7 maja.

☐ ĐURĐEVDANSKI URANAK U ŠIBENIKU proslavljen je jučer vrlo svečano, po staroj tradiciji. Sa Poljane gdje su se prije 5 sati našli svi redovi kopnene i mornaričke vojske sa g.g. višim i nižim oficirima šibenskog garnizona, Mornarske i izvidničke Komande, te svih ranijih jedinica koji su se zatekle u luci. Tamo su bili postrojeni članovi sokolskog društva, pretstavnici vatrogasnog društva, četničkog udruženja i pretstavnici svih ostalih nacionalnih udruženja i ustanova. Predvodjeni mornaričkom i sokolskom glazbom vojska i gradjanstvo tačno u 5 sati krenulo je prema Šubičevcu gdje je u Šubičevačkom glogoru proslavljen u veselom raspoloženju i vojničkom veselju Đurđevdanski uranak. Veselo i intimno raspoloženje uz poj nacionalnih pjesama i svirku dviju glazba trajalo je do iza 10 sati, kada su se svi učesnici koji su učestvovali uranku povratili u grad, ponijevši sa sobom sa ovogodišnjeg uranka neizbrisive dojmove. (t)

☐ BISKUPSKO PRSTENJE puno dijamanata, koje je otkrio u jednom komadu običnog sapuna jedan lepoglavski robijaš povraćeno je skradinskom opatu preč. don Stj. Poljaku, kao upravitelju imovine zavjetne crkve Bl. Djevice Marije. Prstenje koje je povraćeno zavjetnoj skradinskoj crkvi ukradeno je bilo pred 5 godina po provalniku Milanu Grahu sa ostalim vrijednosnim crkvenim nakitima. Robijašu je uspjelo da vješto sakrije prstenje i da ga tako čuva, tako da slučajno robijaš Grah nije umro, sigurno bi on bio po izvršenju kazne prodao prstenje, koje pretstavlja vrijednost od preko pedeset hiljada dinara. (t)

»Krka« i s njima se dulje zadržao u razgovoru s g.g. Danom Skaricom i Simom Belamarićem u vezi svoje izjave date na sastanku pristaša da će u Šibeniku biti osnovano nekoliko organizacija b. HSS, kako bi se riješio spor u votstvu b. HSS. U tom pravcu ing. Košutić je prvacima dao uputstva, kako imaju tu reorganizaciju organizacije b.HSS provesti.

Na večer ubrzanim vozom u 20.30 sati ing. August Košutić, srdačno je bio ispraćen otputovavši za Zagreb. Prije odlaska voza ing. Košutić se zahvalio još jednom na dočeku i ispraćaju. Do Perkovića su pratili ing. Košutića mnogi prijatelji i politički istomišljenici. (a)

Uspjela đurđevdanska akademija

Sokolskog društva

Sibenik, 7 maja

U sklopu proslave Đurđev-dana Sokolsko društvo je jučer u jutro održao na ljetnom vježbalištu natjecanje naraštaja, a sinoć svečanu akademiju koja je bila dobro posjećena.

Opaža se da Sokolsko društvo sve više polaže važnost na propagandu svoje ideologije preko bine. Neosporno je da mora imati uspjeha. Sinočnja akademija je još jedan korak napred, još jedan postignuti uspjeh.

Sve tačke programa izvedene su na opšte zadovoljstvo gledalaca koji su miade sokole nagrađivali aplauzom. Nebi se mogla ni jedna tačka programa odvojiti kao bolja i solidnije izvedena. Cio nastup bio je dostojan pažnje, jer se vidilo da su naraštajci uložili mnogo truda da im ova akademija što bolje uspije.

Nešto što je bilo, ipak, originalnije, upravo vrijednije, zato što je — predočivši stvarnost — potreslo mnoga zadrijemala srca, bio je prikaz u 3 slike g. A. Mudrog »Čuvajmo Jugoslaviju!" Na jedan originalan način prikazana je krvava istorija našega naroda od pogibije Petra Svačića do naših dana. Nekoliko samih trenutaka dočaravaju sve one teške momente koje je naš narod preživio.

Tamne sile koje su se oko njega borile bile su raspršene snagom mladih fanatika koji su ponijeli zastavu nedjeljive Jugoslavije odlučno u budućnosti ostavivši kraljev amanet — „Čuvajte Jugoslaviju".

Kad bi se ovaj prikaz malko ugladio na nekim mjestima mogo bi da za dugi niz godina bude stalno na nacionalističkoj bini kao opomena i potstrek na realizovanje primljenog amaneta. (a)

Sanacija gradske općine i komunalnog života uopće

(Nastavak sa 2. str.)

nim razvojem i usavršavanjem gradska preduzeća sve više nosila. S vremenom bi i Sibenik postigao onolike prihode, koji bi srazmjerno odgovarali prihodima naprednih i uređenih gradova. Nadodajemo, da bi se otplata anuiteta imala računati tek nakon što bi se nova preduzeća uspostavila i postala rentabilna.

Kazali smo da bi za ovakovu sanaciju bio potreban veći pa i veliki zajam za naše prilike zajam sa dugim otplatnim rokom. Takovi zajmovi najbolje odgovaraju prirodi komunalnih zajmova, a i najpravedniji su, pošto ne bi pretstavljali teret za samu jednu generaciju, nego za više njih. To je i na mjestu, kada se uzme u obzir da bi plodove učinjene žrtve u najvećoj mjeri uživale baš one generacije, koje dolaze.

Spomenućemo i drugu jednu soluciju, koja je manje vjerojatna i koja bi više ličila na palijativ, nego na trajno i solidno uređenje postavljenog pitanja. Preduslov je i ovdje prethodno uređenje gradskih dugova putem konsolidacije. Kada bi se to postiglo, onda bi država trebala iz svojih budžetskih sredstava odrediti iznimno našoj gradskoj općini stalnu godišnju dotaciju. Tom bi se dotacijom dopunili prihodi do visine realnih izdataka.

Ova bi solucija, razumljivo, bila kratkotrajnog značaja, jer se država ne bi mogla trajno obavezati na takova podavanja jednoj gradskoj općini iz sredstava koja se prikupljaju od cijelog naroda. Ali i takovo rješenje bilo bi zadovoljavajući izlaz do boljih vremena, a ujedno sa socijalnog i privrednog gledišta opravdano s obzirom na izuzetne teškoće u koje je dospiela jedna čest naše zemlje.

Evo, na jedan ili drugi način mi zamišljamo da bi se uspješno izvela sanaciju naše gradske općine i našeg komunalnog života uopće. Svakako, prvu soluciju pretpostavljamo drugoj, kako smo već istakli. Neka se ne uzme da je ova naša sugestija iznesena sa pretenzijom da postane pravilo i da se nametne drugim eventualnim mišljenjima.

Mi smo se samo u dobroj nakani dotakli jednog tugaljivog pitanja, koje je od esencijalnog značenja za budući razvoj našega grada. Za željeti je da se o ovome povede javna diskusija, te da se čuju mišljenja sa raznih strana. Na taj bi način došli do jedne osnove, koja bi bila odraz općih želja i općeg mišljenja. Dalje bi se odredio način kako da se prihvaćena osnova privede najkraćim putem u život.

Pored uređenja finansijskih prilika, našoj se gradskoj općini nameću još neka pitanja, koja s time imaju direktne ili indirektne veze, kao što su t. zv. poslovi prenesenog djelokruga — posebice gradska policija —, odvojenje odlomaka itd. Ali na to ćemo se osvrnuti jednom drugom zgodom.

Opetovano podvlačimo, na gradsku se općinu ne smije danas gledati kao na banalnu administrativnu ustanovu sa primitivnim poslovanjem. Ona treba da bude primarno socijalna, zatim privredna i kulturna komunalna zajednica postavljena na zdrave i solidne temelje. Njezini su zadaci već danas vrlo važni, složeni i mnogobrojni, a postepenim uvođenjem pravih i širokih gradskih samouprava, ti će se zadnci proširiti i porasti. Neka se ne misli da će se moći išta postići samom političkom reorganizacijom gradske općine, ako se prethodno ne sredi njezin finansijski i gospodarski položaj. Makar kako se prilike razvile, s time se ne smije odugovlačiti, jer je krajnje vrijeme da se učini ono što treba.

Preko sređenih gradskih finansija i komunalnog gospodarstva, moće se razviti opširan program komunalne djelatnosti, koji će doći kao posljedica demokratskih principa na kojima će počivati buduća naša gradska radna samouprava.

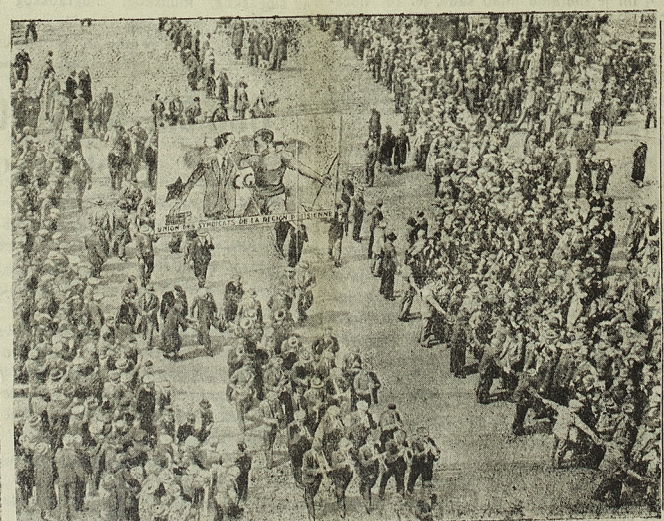
Ž-ić

Nešto o zastavama

(Nastavak VI)

Po tački 5 člana 78 pomenutog zakona za kažnjavanje je nadležna prvostepena državna opšta upravna vlast (načelstvo sreza) bez obzira na sudsko postupanje, odnosno za prekršaje učinjene na području gradske opštine nadležno je Pretstojništvo gradske policije po § 11 uredbe Ministarstva unutrašnjih poslova o ustrojstvu i djelokrugu gradske policije od 8 oktobra 1929 III broj 42639. Pomenute se kazne imaju primjeniti na sva fizička i jnridična lica, odnosno na pretstavnike juridičnih lica, ako povrede dužnosti na metnute po § 29 zakona „o nazivu i o podjeli Kraljevine na upravna područja“ i po § 9 zakona „o državnim praznicima“. Zastaru preva gonjenja Krivičnih djela po pomenutom zakonu o unutrašnjoj upravi i zastaru prava na izvršenje kazne zbog istih krivičnih djela normira zakon od 31 decembra 1929 Službene Novine broj 307 o privremenom produženju važnosti propisa o kažnjavanju istupa, kako je to objasnilo Ministarstvo unutrašnjih poslova u jednom svom nedavnom raspisu. Ako pak te dužnosti povrede pretstavnici seoskih ili gradskih opština, onda, pored kazne po citiranom članu 78 tačka 4 zakona o unutrašnjoj upravi, po § 129 stav II zakona o opštinama od 14 marta 1933 odnosno po § 138 stav II zakona o gradskim opštinama od 22 jula 1934 Ban će razrešiti dužnosti pretsjednike, članove opštinske uprave i odbornike, odnosno Ministar unutrašnjih poslova razrešiće dužnosti pretsjednika, potpretsjednika gradske opštine, pojedine vječnike ili cijelo vijeće. Dužnosti tih opštinskih funkcionera izviru iz raznih zakonskih propisa, a naročito pak za funkcionere seoskih opština iz § 56 zakona o opštinama, a za funkcionere gradskih opština iz § 66 zakona o gradskim opštinama. Ti §§ naredjuju, kako ima da glasi zakletva opštinskih funkcionera pri nastupu službe, a zakletva je ova: „Ja N. N. zaklinjem se jedinim Bogom da ću Kralju i Otadžbini biti vjeran; da ću se u radu pridržavati Ustava i zemaljskih zakona; da ću čuvati državno i narodno jedinstvo; i da ću dužnosti svoga zvanja tačno otpravljati i samoupravne i državne interese savjesno zastupati i braniti. Tako mi Bog pomogao“. U § 129 st. II zakona o seoskim opštinama, a u § 138 stav II zakona o gradskim opštinama naređeno je, da će se razrešiti odnosne opštinske funkcionere „ako ne vrše uredno svoje dužnosti“, odnosno „ako propuste da vrše svoje dužnosti.“ Kako je isticanje plemenskih zastava sa strane opština, odnosno neistican je državnih zastava, kad ih se istači mora povreda ne samo zemaljskih zakona „o nazivu i o podjeli Kraljevine na upravna područja“ i „o drž. praznicima“ već i Ustava, a istovremeno i gaženje već svečano položene zakletve, prekršioci zakona, Ustava i zakletve moraju da iskuse i odnosne posljedice.

(Nastaviće se)

Cijela Francuska proslavila je ove godine 1 maj skoro kao državni praznik. Pariz je u tome prednjačio. Ulicama Pariza nošeni su razni propagandni plakati.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p
Ako je adresa u upravi Din 7.—
Za pismene upite treba poslati D. 2 u markama
(uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku D 16 — Oglasi po tarifi

Parkete hrastove i bukove

nuda uz najpovoljnije cijene tvornica parketa i pilana d. d. Zagreb, Katančićeva ul. br. 3, telefon 21-58.

131—2

☐ PRAZNU SOBU sa strogo posebnim ulazom u Splitu traži se za odmah. Prednost centar grada. Cijenjene ponude na upravi lista.

Pokućstvo Sr. Bator, Vodice izrađuje najmodernije spavaće i jedaće sobe kao i ostali nameštaj. Ručni solidan rad.

TVOKAPS Tvornica kapa i šešira (I. Buj) SPLIT Filijala u Šibeniku

Pišu nam iz Pokrajine

da se oni u centrumima malko nasmiju

Ima već desetak dana da je izložena reklamna slika s naslovom „KRALJICA HRVATA“ na jednom velikom prozoru MODERNOG hotela, a služi za to da bi upozorila javnost na novi roman (? poznate Zagorke. Slika, odnosno reklama, NA POLA GOLA, bez ikakova umjetničkog poteza, izazivlje razne komentare, a ponajviše posmijeh SAŽALJENJA ! No — budući da su naši (unijeli i u LITANIJE „Kraljice Hrvata moli za nas !“ — pitao je jučer jedan stranac, pred izlogom tog hoteta : »Ali to slika one iste kraljice ? !“

*

Pita jedan : Kada će stupiti na snagu rad „Velike metle“ ? Drugi odgovara : Kad se nađe pometač ! (Pred istim hotelom !)

*

Vozio se jedan gospodin autom kroz neka sela nedaleko Imotskog. Dječurlija kliču : Živio Maček . . . . . kralj ! Putnik pita jedno dijete : Ko ti je rekao da M . . . . kralj ? Mali odgovara: Gospođica — učiteljica ! —

*

Čitali smo u „Novom Doba“ od 24-o.g. da je udružena opozicija zaključila (priznala? odobrila? blagoslovila g. Mačeku dvije kolosalne, epohalne monumentalne — stvari : ! — da Jugoslavila (ili da će postati) SLOŽENA država, i da će doći kada, gdje ?) KONSTITUANTE!! Je to plod dogovaranja i putošestvovanja BEOGRAD—ZAGREB kroz dugih 7 dana ?! Ko je brži STARI MRAV ili KUPINSKI FELAZAJGMAJSTER ? Mi se „N. D.“ za obavijest !

*

Dakle: „mala metla“ iz Kupinca pročela je — mesti ! Prvi je stigao u . . . . . Cuzzi ! Nomen — omen ! U italijanskom narječju veli se : cuzzi Dalmatinci znadu što to znači ! Sigurno Cuzzi — dunque — — ? ! Mangupi se smiju, pa vele da će prevesti, bi „poluvođa“ svoje prezime u : ŠUTBRE+ČIĆ ! ! Fortsetzung — von mir — folgt ! !

*

Mnogi su u pokrajini za genera Franka! Zašto ? Zato — jer si ime velikog učitelja, neumrlog vo još živog u nasljednicima : JOŽU FRANKA! (mi p.)

Direktor : HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik : BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa : Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Platitvo i tuživo u Sib.